

РЕШЕНИЕ

№ 27529

гр. София, 18.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,
в публично заседание на 09.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **9500** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на С. П. Ч. срещу Решение № 2153-21-207 от 03.09.2024г. на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) С.-град, с което е отхвърлена жалбата ѝ и е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/53 от 12.07.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град.

По изложените в жалбата доводи за незаконосъобразност на обжалвания акт, съставляващи основания по чл. 146, т. 3 и т. 4 АПК – нарушение на административнопроизводствените правила и на приложимия материален закон, се претендира отмяната му. Жалбоподателката оспорва преценката на административния орган, отричаща наличието на основанията за изменение на отпуснатата ѝ пенсия за осигурителен стаж и възраст (ОСВ). Намира за доказан със съответните документи положения от нея учителски стаж на длъжност „дружинен ръководител“ в основни училища в [населено място] и в [населено място], област Х., в периода от 01.09.1970 г. до 01.09.1981 г. Възразява срещу извода за неизпълнено условие съгласно чл. 19 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС). Допълнителни аргументи извлича от относимата за периода регламентация в Закона за народната просвета (отм.) и Указ № 330 за народната просвета (отм.). Доводите в жалбата се поддържат и в с.з., допълнително обосновани със събраните в съдебното производство писмени и

гласни доказателства, които оспорващата счита, че установяват основателността на тезата за незаконосъобразност на обжалваните пенсионни актове. Претендират се разноси по представен списък.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С.-град, чрез процесуалния си представител юрк. В., оспорва жалбата по съображения, развити в писмени бележки.

Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

На 02.03.2007 г. с Разпореждане № [ЕГН] (л. 35) е отпусната лична пенсия за ОСВ на жалбоподателката С. П. Ч., пожизнено по чл. 68, ал. 1 – 3 КСО, считано от 17.09.2006 г. със зачетен ОС от трета категория труд 34 год. 00 мес. 03 дни и навършена възраст 58 г. и 06 м. Въз основа на представените в пенсионното производство документи, вкл. трудови книжки и УП-3, с разпореждането е зачетен учителски осигурителен стаж на г-жа Ч. с продължителност 20 год. 00 мес. 29 дни за периодите: от 15.09.1969г. - 31.08.1970 г. на длъжност „начален учител” в НОУ „И. В.” [населено място], обл. Хасковска; от 01.09.1981г. до 01.09.1990г. на длъжност „начален учител” в НУ „Х. С.” [населено място]; от 01.09.1990г. до 15.09.1998г. на длъжност „директор” на НУ „Х. С.” [населено място] и от 16.09.1998г. до 13.10.2000г. на длъжност „възпитател” в ОУ „И. В.”, [населено място].

На 12.04.2024 г. С. П. Ч. е депозирала молба-заявление /л. 38/ с искане за изменение на отпуснатата ѝ лична пенсия за ОСВ на основание чл. 99, ал. 1. т. 1, б. „а” КСО , като осигурителният стаж от 01.09.1970 г. до 01.09.1981 г., положен на длъжност „дружинен ръководител” при ОК на Д. - [населено място], да ѝ бъде признат за учителски по смисъла на чл. 19, ал. 2 от НПОС.

С Разпореждане № [ЕГН]/53/12.07.2024 г. длъжностно лице по чл. 98, ал. 1, т. 1 КСО се е произнесло отрицателно по така подаденото заявление. Според мотивите на пенсионния орган за периода 01.09.1970г.-01.09.1981г. /11 год. 00 мес. 00 дни/ е зачетен осигурителен стаж на длъжност „дружинен ръководител” към ОК на Д. - Х. по представена Трудова книжка №75/15.09.1969г. Същият не е признат за учителски стаж, тъй като лицето не представя документ, с който да се удостовери дали е изпълнена пълната норма на задължителна преподавателска работа. Посочено е, че според данните в трудовата книжка г-жа Ч. е заемала длъжността „дружинен ръководител” в основните училища в [населено място] и [населено място], област Х.. В отговор на изпратено служебно запитване за потвърждение на преподавателската норма до ОУ „Х. Б.”, [населено място] и ОУ „Х. Б.”, [населено място] е получена информация, че лицето не фигурира в разплащателните ведомости на посочените учебни заведения. При съобразяване на регламентацията в чл. 69в, ал. 1 и ал. 3 КСО, както и тази в чл. 19, ал. 5 НПОС е прието, че г-жа Ч. е пенсионирана по реда на чл. 68, ал. 1-3 КСО, без да е придобила право на учителска пенсия, тъй като няма изискуемия учителски осигурителен стаж и към дата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия лицето не заема учителска длъжност.

Разпореждане № [ЕГН]/53 е обжалвано и потвърдено с Решение № 2153-21-207 на директора на ТП на НОИ-С.-град. Решаващият орган е концентрирал правния спор до това дали зачетения по Трудова книжка № 75, издадена на 15.09.1969 г. стаж от 11 год. 00 мес. и 00 дни, положен от жалбоподателката в периода от 01.09.1970 г. до 01.09.1981 г. на длъжност „дружинен ръководител“, е учителски по смисъла на НПОС. Даденият с решението отрицателен отговор е мотивиран с липсата на

изискуемите съгласно чл. 19, ал. 2 и ал. 3 НПОС кумулативни предпоставки. Аргументи са извлечени от информацията, получена от учебните заведения в [населено място] и в [населено място], според която С. П. Ч. не фигурира в разплащателните им ведомости. Същата била назначена в структурата на ОК на Д. - [населено място], поради което не можело да се потвърди дали е изпълнила пълната норма задължителна преподавателска работа. Решаващият орган е потвърдил, че зачетеният по Трудова книжка № 75/15.09.1969 г. стаж е придобит при работодател ОК на Д. - [населено място]. Подчертал е, че ОК на Д. - [населено място] е посочен не като назначил жалбоподателката в учебно или възпитателно заведение, а като работодател, при който е положен трудът. С тези мотиви директорът на ТП на НОИ-С-град възприел извода на пенсионния орган, че стажът на С. П. Ч. от 01.09.1970 г. до 01.09.1981 г. не е положен в учебно и/или възпитателно заведение, създадено по реда на отменения ЗНП /отм./ или по ЗПУО, поради което не отговаря на императивно изискване на закона за определянето му като учителски.

Решение № 2153-21-207 е връчено лично на г-жа Ч. на 11.09.2024 г. /л. 77/.

Жалбата срещу него е депозирана в съда на 20.09.2024 г. Към нея са приложени архивни документи от Държавен архив – Х., фонд № 1130, инв. опис № 2, а именно: протоколи с номера 34/01.02.1971 г., 39/22.06.1971 г., 44/01.12.1971 г., 45/31.12.1971 г. и 94/29.06.1976 г. от заседания на Педагогическия съвет при ОУ „Х. Б.“ в [населено място], област Х.. Протоколите са приети без оспорване от ответника.

Допълнително са представени от жалбоподателката с молба от 22.10.2024 г. Уверение № УД-07-198/26.09.2024 г. от ПУ „П. Х.“, Филиал „Л. К.“ – К. за придобита от С. П. И. (понастоящем Ч., вж. Удостоверение за идентичност на лице с различни имена /л. 28/) образователно-квалификационна степен: полувисше образование, специалност „начална училищна педагогика“.

По реда на чл. 192 ГПК, вр. чл. 144 АПК са приети като доказателства и документи, представени от Държавна агенция „Архиви“-Регионален държавен архив – П., отдел „Държавен архив“ - Х., както и от ТП на НОИ – Х..

За изясняване на фактическата обстановка в съдебното производство са разпитани свидетелите Н. Г. М. и И. П. Т.. Според представените служебни бележки изх. № 28/31.10.2024 г. и изх. № 31/26.09.2024 г. /л. 128 и л. 129 от делото/ същите са завършили основното си образование в ОУ „Х. Б.“ – св. Т. в училището в [населено място] през учебните 1975/1976, 1976/1977, 1977/1978, 1978/1979, 1979/1980, 1980/1981, 1981/1982 и 1982/1983 г., а св. М. в ОУ „Х. Б.“ [населено място] през учебните 1972/1973, 1973/1974, 1974/1975, 1975/1976, 1976/1977, 1977/1978, 1978/1979 и 1979/1980 г. Свидетелите описват познанството си с оспорващата като „дружинен ръководител“ в учебните заведения в [населено място] и [населено място]. Същите дават подробни сведения във връзка с училищния живот и своите преки впечатления от контактите си с г-жа Ч. като техен преподавател.

При така установените фактически обстоятелства, след проверка законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК и съгласно правомощията си по чл. 168 АПК, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна, имаща право и интерес от оспорването, срещу подлежащ на обжалване акт, след осъществен административен контрол. Същата е депозирана в законоустановения срок, предвид което се явява процесуално допустима, като разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква "а" КСО разпорежданията за отказ или за

неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

При тази нормативна уредба и приложените на л. 76 и л. 126 Заповед № 1015-21-22 от 19.01.2024 г. и Заповед № 25820/26.08.2024 г., съдът намира, че оспореното в настоящото производство Решение № 2153-21-207/03.09.2024 г. е издадено от материално и персонално компетентен орган – директорът на ТП на НОИ С.-град при условията на заместването му от г-жа Е. И. Л. – директор на дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ в ТП на ОИ – С.-град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/53/12.07.2024г. за отказ да бъде изменена отпусната на жалбоподателката лична пенсията за ОСВ. Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт.

Процесното разпореждане е издадено от М. С. С. – началник на сектор „Отпускане на пенсия – четвърти“, на която със Заповед № 1015-21-92/11.03.2020 г. /л. 62/ е възложено ръководството на пенсионното осигуряване по смисъла на чл. 98, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 99, ал. 1 КСО.

Оспореното Решение № 2153-21-207, както и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/53 формално отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 5 КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 АПК. Посочени са фактическите и правни основания за издаването им. Спазени са изискванията за форма, като упражнената компетентност е обоснована с конкретно цитирани разпоредби от КСО и НПОС, приложени съобразно приобщените с административната преписка документи.

Противно на доводите в жалбата, не се констатира съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Пропускът на пенсионните органи е при прилагането на материалния закон.

Съгласно чл. 69в, ал. 3 КСО на учителите, които са придобили право на пенсия при условията на ал. 1 и се пенсионират при условията на чл. 68, ал. 1 и 2, се изплащат пенсии за осигурителен стаж и възраст от фонд "Пенсии" и добавка от Учителския пенсионен фонд в размер 0,33 на сто от пенсията за всеки месец, за който има осигурителна вноска във фонда след придобиване право на пенсия по ал. 1. Според чл. 69в, ал. 5 КСО лицата, които заемат учителски длъжности, и зачитането на осигурителния стаж за учителски по смисъла на този кодекс се определят с наредбата по чл. 106.

Въз основа на тази делегация (съответно и на чл. 9, ал. 11 КСО) е приета Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж. В чл. 19 от нея се съдържа легална дефиниция на понятието "учителски стаж" – това е осигурителният стаж, положен на учителска или възпитателска длъжност в учебни и възпитателни заведения. Текстът на чл. 19, ал. 2 от НПОС гласи, че учителски стаж е и осигурителният стаж на лицата, заемащи длъжности в учебни и възпитателни заведения по ал. 1 по списък, утвърден от министъра на образованието и науката, съгласуван с управителя на НОИ, ако

отговарят на изискванията за заемане на длъжността учител или възпитател съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност и са изпълнили пълната норма за задължителна преподавателска работа.

Горепосочената нормативна уредба е в основата на разрешението, дадено с Решение № 2153-21-207 и потвърденото с него Разпореждане [ЕГН]/53, като е прието, че няма данни С. П. Ч. да е изпълнила норма за задължителна преподавателска работа като дружинен ръководител и съответно, организацията към която е работила не е създадена по реда на отменения Закон за народната просвета или по Закона за предучилищното и училищното образование.

Това становище не може да бъде споделено.

В случая няма спор, че през процесните периоди от време от 01.09.1970 г. до 01.09.1981 г. С. П. И. (понастоящем Ч.) е работила към ОК на Д., [населено място] на длъжност "дружинен ръководител". Според представеното по делото копие от трудова книжка № 75 от 1969 г. (л. 69 и сл.), макар и да е била назначена към ОК на Д. - Х. е осъществявала длъжността дружинен ръководител последователно в ОУ "Х. Б." в [населено място] и след това в „ОУ „Х. Б.“ в [населено място] в периода от 01.09.1979 г. до 31.08.1981 г. Стажът през този период не е зачетен от ответника за учителски, поради липсата на данни за жалбоподателката във ведомостите за изплатени заплати на двете училища. Това е логично и се обяснява с обстоятелството, че оспорващата е била назначена не пряко в съответните училища, а в ОК на Д..

В съдебната преписка са налични Заповед № 42 от 10.08.1970 г. и Заповед № 122 от 04.11.1970 г. на председателя на ОК на Д. – Х., ОС на ДПО „С.“, по силата на които С. П. И. е била назначена за щатен дружинен ръководител в училището в. Крепост, считано от 01.09.1970 г. Като такава тя фигурира и в Заповед № II-10/04.1973 г. на председателя на ОС на ДПО „С.“ за определяне на заплатите в училище „Х. Б.“ в [населено място]. В това качество оспорващата е участвала и в заседанията на Педагогическия съвет на учебното заведение в [населено място] в отделните периоди през 1971 г. и 1976 г., видно от приложените по делото протоколи от архивния фонд на Държавен архив - Х.. В представената от ТП на НОИ – Х. справка са отразени данни за жалбоподателката в относимия период, също на длъжност „дружинен ръководител“ – до м.11.1977 г. в [населено място], а след това в [населено място] до м.09.1981 г.

Преподавателската ѝ работа в учебните заведения в тези населени места се потвърждава и от свидетелските показания на Н. Г. М. и И. П. Т. – бивши възпитаници на ОУ „Х. Б.“ в [населено място] и ОУ „Х. Б.“ в [населено място]. Техните сведения са безпротиворечиви, взаимнодопълващи се и кореспондиращи си в хронологичен аспект, поради което съдът ги кредитира с доверие и не намира основание да не основе изводите си на тях.

Неправилен е поставеният от органа акцент на това, че жалбоподателката е била назначена на работа от ОК на Д. през спорните периоди. Очевидно такава е била установената практика, поради което това обстоятелството е ирелевантно и няма отношение към определянето на спорния осигурителен стаж като учителски, доколкото от доказателствата по делото се установява, че оспорващата притежава необходимата квалификация, а трудът ѝ, свързан с възпитание на деца от основния курс на обучение, е полаган в училище.

В чл. 11, ал. 1 от Указ № 330 за народната просвета (обн. - Изв., бр. 90 от 1954 г., отм. ДВ, бр. 86 от 1991 г.) е предвидено, че за подготовка на учители и дружинни

ръководители на Д. пионерска организация "С." се откриват педагогически учебни заведения - педагогически училища и учителски институти, а според чл. 12 от Указа, на завършилите педагогическите учебни заведения за подготовка на дружинни ръководители, се дават права на дружинни ръководители на Д. пионерска организация "С.". В случая жалбоподателката е била назначена за дружинен ръководител и е осъществявал тази длъжност в съответното учебно заведение - ОУ "Х. Б.", [населено място], а след това в ОУ "Х. Б.", [населено място], обл. Х..

Следва да се добави, че нормативната уредба в сила до 1990 г. е регулирала статуса на дружинните ръководители като учителски кадри. Така например, според чл. 16 от Правилника за трудово-възпитателните училища (отм.), обн., ДВ, бр. 100 от 17.12.1976 г., те се ръководят от учителски съвет и директор. Според изр. второ на същата разпоредба в учителския съвет „участвуват директорът, зам.-директорите, учителите, възпитателите, медицинският работник, обслужващ училището, и дружинният ръководител“. Учителската дейност на дружинните ръководители в училищата е регулирана и в Наредбата за допълнителните трудови възнаграждения за неблагоприятни и други специфични условия на труд (обн., ДВ, бр. 19 от 1977 г.; изм. и доп., бр. 32 и 96 от 1977 г.), в Правилника за ученическите почивни лагери и екскурзионното летуване на учениците (отм.), както и в Постановление № 50 на МС от 2.11.1989 г. за въвеждане на новата система от основни заплати в народната просвета. Дейността им се е изпълнявала на пълен работен ден, от лица с педагогическо образование. Ето защо и противно на становището на ответника придобитият трудов (осигурителен) стаж на длъжност „дружинен ръководител“ следва да бъде зачетен за учителски.

В подкрепа на този извод е и обстоятелството, че длъжността "дружинен ръководител" фигурира в Списък № 91-01-168 от 14.09.2000 г., приет от МОН и НОИ, относно длъжностите, за които се признава учителски трудов стаж по смисъла на чл. 19, ал. 2 от НПОС.

С оглед становището на административния орган необходимо е да се добави, че съобразно действалите в периода 1977 г. – 1985 г. Закон за народната просвета (обн. ДВ, бр. 218 от 1948 г., отм. ДВ, бр. 86 от 18.10.1991 г.) и Указ № 330 за народната просвета (обн. изв. бр. 90 от 1954 г., отм. ДВ, бр. 86/91 г.), няма изрично въведен норматив за задължителна преподавателска работа на дружинните ръководители. Дейността на дружинния ръководител (според текста на закона – "ръководител на организацията "С.") е включвала учителски функции за възпитание на деца от първи до осми клас в различни учебни заведения и затова се е изпълнявала от лица с педагогическо образование, каквото жалбоподателката очевидно притежава. В този смисъл са Решение № 11973 от 5.12.2023 г. на ВАС по адм. д. № 2073/2023 г., VI о., Решение № 1201 от 6.02.2023 г. на ВАС по адм. д. № 6473/2022 г., VI о., Решение № 594 от 18.01.2023 г. на ВАС по адм. д. № 6299/2022 г., VI о., Решение № 1782 от 9.02.2018 г. на ВАС по адм. д. № 14023/2016 г., VI о., Решение № 799 от 21.01.2021 г. на ВАС по адм. д. № 8018/2020 г., VI о. Решение № 1670 от 7.02.2018 г. на ВАС по адм. д. № 5729/2017 г., VI о.,; Решение № 5921 от 26.04.2013 г. на ВАС по адм. д. № 1105/2013 г., VI о. и др.

В конкретния случай административният орган е следвало да отчете данните, удостоверени в трудова книжка № 75 от 1969 г. на С. П. Ч., която му е била представена още с първоначалното заявление за отпускане на пенсията. Съобразно правилото на чл. 347 от Кодекса на труда трудовата книжка е официален

удостоверителен документ за вписаните в нея обстоятелства, свързани с трудовата дейност на работника или служителя, поради което отразените в нея данни следва да бъдат приети за истинни. Пропускът се е отразил при прилагането на материалния закон, при което не са съобразени правилата, въведени в § 9, ал. 1 от ПЗР на КСО, Закон за народната просвета (обн. ДВ, бр. 218 от 1948 г., отм. ДВ, бр. 86 от 18.10.1991 г.) и Указ № 330 за народната просвета.

Налага се краен извод че, че положеният от жалбоподателката труд на длъжността "дружинен ръководител" в периодите от 01.09.1979 г. до 01.09.1981 г. в основните училища в [населено място] и [населено място], обл. Х., следва да бъде зачетен като учителски. Дължима е отмяна на оспореното Решение № 2153-21-207 и на потвърденото с него Разпореждане [ЕГН]/53.

На основание чл. 173, ал. 2 АПК делото следва да бъде изпратено като преписка на длъжностното лице по чл. 98, ал. 1, т. 1 от КСО при ТП на НОИ – С.-град, за ново произнасяне по заявлението на С. П. Ч. с вх. № 1023-21-779 от 12.04.2024 г., при съблюдаване на дадените с настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

Предвид изхода на спора следва да бъде уважено искането на жалбоподателката за присъждане на сторените по делото разноси, които съобразно представените разходооправдателни документи възлизат в общ размер на 660,00 лв., от които 650 лв. заплатен по банков път адвокатски хонорар (л. 143) и 10,00 лв. – заплатена държавна такса.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, вр. чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 75-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-207 от 03.09.2024г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град, както и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/53 от 12.07.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ – С.-град за ново произнасяне по заявление с вх. № 1023-21-779 от 12.04.2024 г., подадено от С. П. Ч., при съобразяване с указанията по приложение на закона дадени в мотивната част на настоящото решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на С. П. Ч. разноси по делото в размер на 660,00 (шестстотин и шестдесет) лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението до страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 АПК.

СЪДИЯ:

